

Inkomsten uit arbeid van vrouwen en hun partners

Karin Hagoort en Maaike Hersevoort

In 2004 verdienden samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar ongeveer de helft van wat hun partners verdienden. Naarmate het opleidingsniveau van vrouwen hoger is en zij meer uren per week werken, zijn hun inkomsten uit arbeid hoger. Een op de vijf samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar met inkomsten uit arbeid verdient meer dan haar partner. Daarbij is in veel gevallen echter sprake van een partner die niet of weinig werkt. Vrouwen die meer dan hun partner verdienen, zijn iets vaker hoog opgeleid in vergelijking met alle vrouwen met inkomsten. Daarnaast hebben zij minder vaak kinderen. Overigens verdienen vrouwen die meer inkomsten hebben dan hun partner, niet per definitie veel. Vrouwen die veel verdienen, zijn vaak hoog opgeleid, hebben minder vaak kinderen, werken veel en hebben partners die ook veel werken.

1. Inleiding

Een essentieel onderdeel van het emancipatiebeleid van de overheid is dat iedereen de mogelijkheid heeft om een (economisch) zelfstandig bestaan op te bouwen. Een baan en eigen inkomsten worden cruciaal geacht voor de emancipatie van de vrouw (Emancipatiemonitor 2006). Het is bekend dat samenwonende of gehuwde vrouwen minder vaak werken dan hun partner en dat werkende vrouwen meestal minder uren werken dan hun partner (Van der Valk, 2005). Dit geldt vooral voor vrouwen van 25 tot 55 jaar die zich bevinden in het 'spitsuur' van het leven: zij combineren vaak carrière, kinderen en mantelzorg.

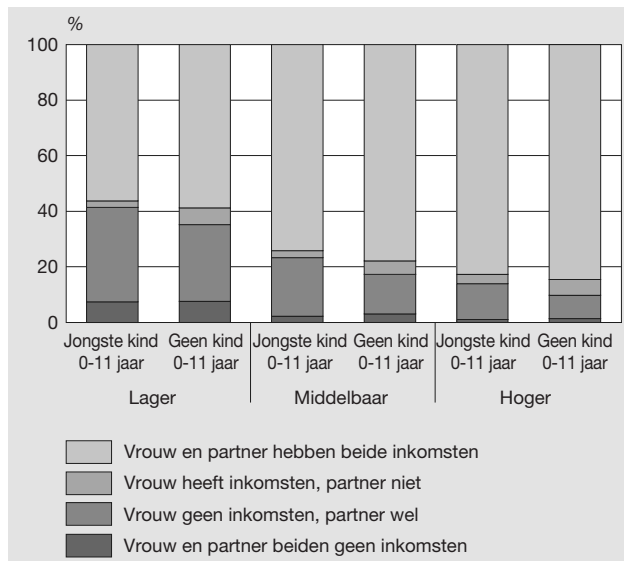
2. Samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar

In 2004 waren er in Nederland ongeveer 2,7 miljoen gehuwde of samenwonende vrouwen van 25 tot 55 jaar. De leeftijd van de vrouwen is evenredig verdeeld; in elke categorie van tien jaar bevindt zich ongeveer een derde van de vrouwen. Ruim driekwart van de samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar had inkomsten uit arbeid. In de meeste gevallen had ook de partner inkomsten uit arbeid.

Met ruim 40 procent had het grootste deel van de vrouwen een middelbaar opleidingsniveau. Het aantal vrouwen met een laag opleidingsniveau was vrijwel gelijk aan het aantal vrouwen met een hoog opleidingsniveau (bijna 30 procent). Naarmate het opleidingsniveau van vrouwen hoger is, hebben zij vaker inkomsten uit arbeid. Zo had bijna 90 procent van de hoogopgeleide vrouwen inkomsten uit arbeid ten opzichte van ruim 60 procent van de vrouwen met een laag opleidingsniveau.

Iets minder dan de helft van de vrouwen had één of meer kinderen jonger dan twaalf jaar. Vrouwen zonder jonge kinderen hadden vaker inkomsten uit arbeid dan vrouwen

1. Inkomsten van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar, 2004

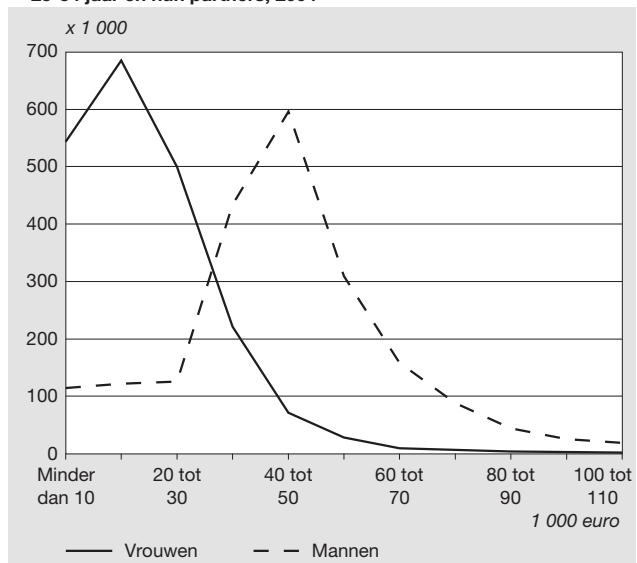
met jonge kinderen. Dit geldt voor alle opleidingsniveaus (figuur 1).

In minder dan 4 procent van de paren verdienen zowel de vrouw als de partner niet. Het percentage paren waarin beiden geen inkomsten uit arbeid hadden, varieerde van bijna 8 procent bij laag opgeleide vrouwen tot slechts 1 procent als de vrouw hoog opgeleid is. In het vervolg van dit artikel zijn vrouwen zonder inkomsten uit arbeid buiten beschouwing gelaten.

3. Vrouwen verdienen weinig

In 2004 waren de inkomsten (jaarinkomsten uit arbeid) van de helft van de vrouwen lager dan het wettelijk minimumloon

2. Inkomsten van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar en hun partners, 2004

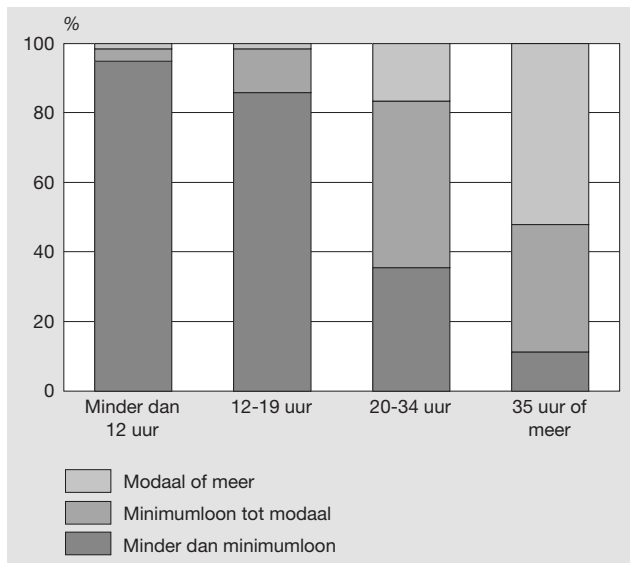
van 16 300 euro bij een voltijdbaan. Nog geen 20 procent van de vrouwen verdiende meer dan het modale inkomen van 29 duizend euro per jaar en slechts 10 procent van de vrouwen had inkomsten die hoger waren dan 35 duizend euro per jaar.

Voor de partners van deze vrouwen geldt dat maar 15 procent minder verdiende dan het wettelijk minimumloon. Bijna 65 procent van de partners had inkomsten boven het modaal inkomen. De 10 procent mannen die het meest verdienden, hadden inkomsten van meer dan 60 duizend euro per jaar. Gemiddeld zijn de inkomsten van mannen twee keer zo hoog als de inkomsten van vrouwen (figuur 2).

Dit komt in belangrijke mate doordat vrouwen meestal minder uur per week werken dan mannen. Waar van de mannen meer dan 80 procent een baan had van meer dan 35 uur per week, was dat van de vrouwen met inkomsten maar 21 procent. In totaal werkt ruim een derde van de vrouwen minder dan 20 uur per week.

Om inkomsten te hebben op het niveau van het wettelijk minimumloon is dat te weinig. Van de vrouwen die minder dan 20 uur per week werken, verdient slechts 10 procent op het niveau van het wettelijk minimumloon of meer (figuur 3). Van de vrouwen die 20 tot 35 uur per week werken, is dat bijna 70 procent en van vrouwen die 35 uur of meer werken, zelfs bijna 90 procent.

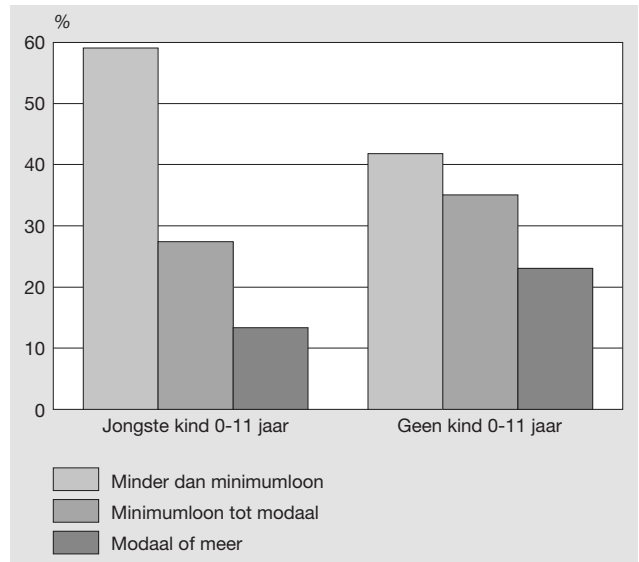
3. Inkomsten van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar naar arbeidsduur per week, 2004

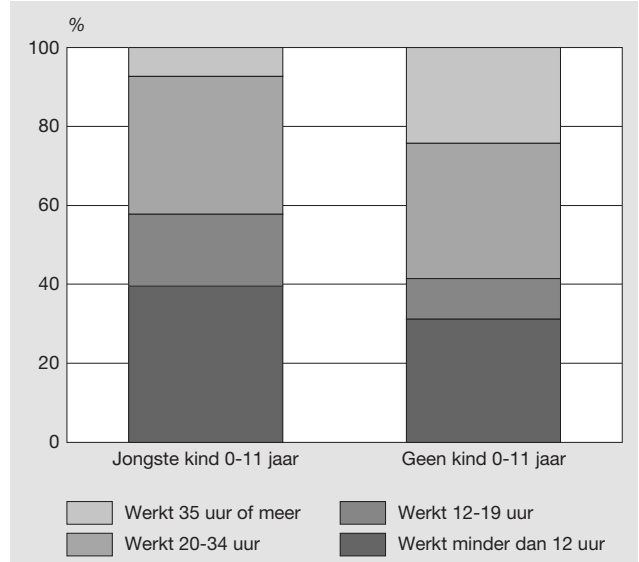
In paren met jonge kinderen verdienen bijna zes van de tien vrouwen minder dan het minimumloon. In paren zonder kinderen onder de twaalf jaar geldt dat voor iets meer dan vier van de tien vrouwen (figuur 4).

Ook hier speelt het aantal uren dat vrouwen werken per week een rol. In het algemeen geldt dat wanneer stellen voor het eerst kinderen krijgen, vaak vrouwen minder gaan werken (Emancipatiemonitor 2006). Vrouwen zonder kinderen onder de twaalf jaar werken vaker 35 uur of meer per week dan vrouwen met jonge kinderen (figuur 5). Vrouwen met jonge kinderen werken relatief vaak in een baan van twaalf of minder uur per week.

4. Verdeling inkomen van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar naar het hebben van kinderen, 2004

5. Arbeidsduur van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar naar het hebben van kinderen, 2004

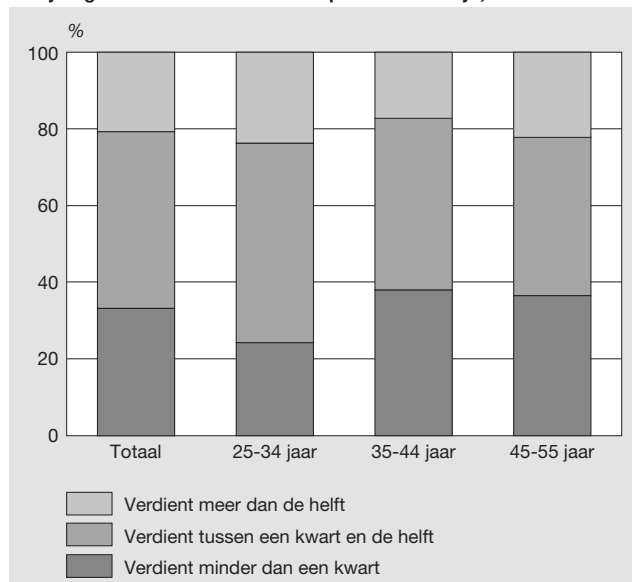
Naarmate vrouwen hoger zijn opgeleid, zijn hun inkomsten hoger. Zo verdienen van de hoog opgeleide vrouwen van 25 tot 55 jaar bijna vier van de tien vrouwen meer dan de modale inkomsten van 29 duizend euro per jaar, terwijl van de laag opgeleide vrouwen dat maar één van de twintig vrouwen is.

4. Een vijfde van de vrouwen verdient meer dan haar partner

Slechts een vijfde van de vrouwen verdient meer dan haar partner. De overige samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar verdienen minder dan hun partner en daarmee ook minder dan de helft van de inkomsten van het paar. Het grootste deel van deze vrouwen verdient tussen een kwart en de helft van het totaal aan inkomsten van het paar (figuur 6).

Vrouwen tussen de 25 en 35 jaar dragen het meest bij aan de inkomsten van het paar. In deze leeftijdsgroep draagt ruim driekwart van de vrouwen meer dan een kwart bij aan

6. Bijdrage vrouwen aan inkomsten paar naar leeftijd, 2004

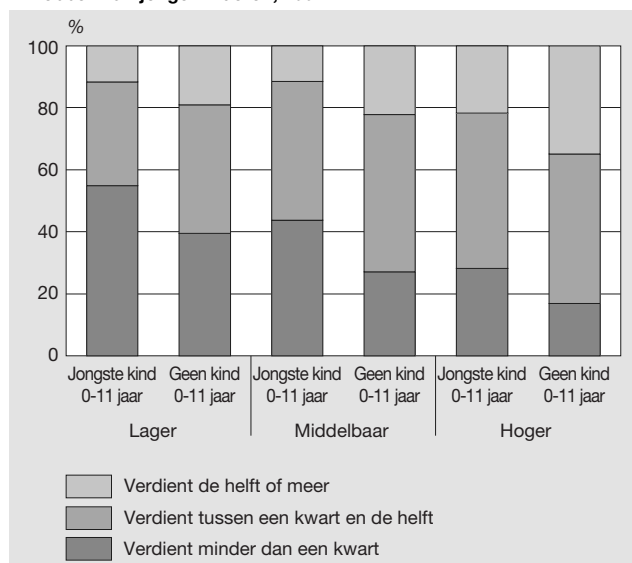

de inkomsten van het huishouden. In de groep 35 tot en met 55 jaar is dit voor minder dan twee derde van de vrouwen het geval.

De bijdrage van vrouwen aan de inkomsten van het paar neemt toe, naarmate hun opleidingsniveau hoger is (figuur 7). Vier van de tien laag opgeleide vrouwen met inkomsten verdienen minder dan een kwart van de inkomsten van het paar. Voor vrouwen met een hoge opleiding geldt dit in twee van de tien gevallen. Verder verdient 16 procent van de laagopgeleide vrouwen meer dan haar partner, terwijl dit bij de hoogopgeleide vrouwen bijna 30 procent is.

Als vrouwen kinderen krijgen, gaan zij vaak minder werken of stoppen zij met werken, terwijl de man in de meeste gevallen wel in een voltijdbaan blijft werken (Beckers en Van der Valk, 2005). Mede hierdoor dragen vrouwen met kinderen over het algemeen minder bij aan de inkomsten

7. Bijdrage vrouwen aan inkomsten paar naar opleidingsniveau en het hebben van jonge kinderen, 2004

van het paar dan vrouwen zonder kinderen. Dit effect is onafhankelijk van het opleidingsniveau (figuur 7). Voor alle opleidingsniveaus geldt dat het percentage vrouwen dat minder dan een kwart bijdraagt aan de inkomsten van het paar, hoger is voor vrouwen met kinderen onder de twaalf dan voor vrouwen zonder jonge kinderen. Daarnaast komt het vaker voor dat vrouwen meer verdienen dan hun partner, als zij geen jonge kinderen hebben.

5. Veelverdienende vrouwen en meerverdienende vrouwen

In 2004 waren er in Nederland 431 duizend vrouwen van 25 tot 55 jaar die meer verdienen dan hun partner. Van ongeveer een kwart van deze vrouwen had de partner geen inkomsten. Van alle samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar met inkomsten verdiende 10 procent meer dan 35 duizend euro. Bijna twee derde van deze veelverdienende vrouwen verdiende meer dan hun partner. Deze 125 duizend vrouwen maakten echter slechts 6 procent uit van het totaal (staat 1).

Staat 1
Inkomsten van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar in vergelijking met inkomsten partner, 2004

	Totaal	Verdient minder dan partner	Verdient evenveel als of meer dan partner
	x 1 000		
Totaal	2 076	1 645	431
w.v.			
met jaarinkomsten <35 000 euro	1 869	1 563	306
met jaarinkomsten ≥35 000 euro	207	82	125
	%		
Totaal	100	100	100
w.v.			
met jaarinkomsten <35 000 euro	90	95	71
met jaarinkomsten ≥35 000 euro	10	5	29

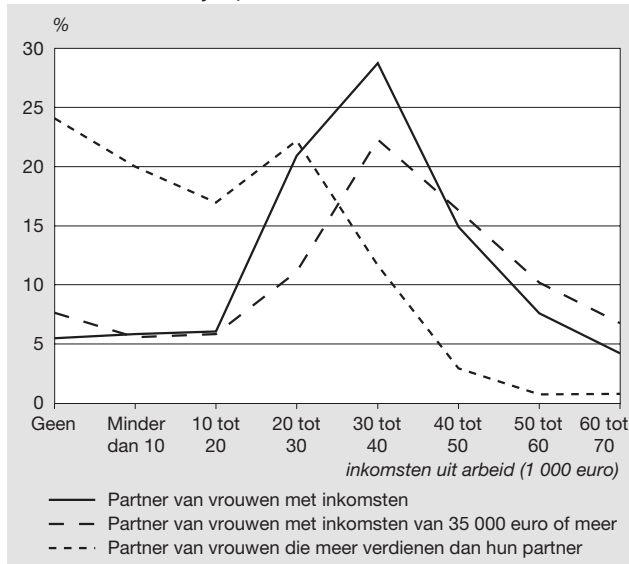
5.1 Meerverdienende vrouwen verdienen niet veel meer

Vrouwen die een partner hadden met inkomsten en meer verdienen dan hun partner verdienen niet veel meer dan hun partner. Bijna 60 procent van de vrouwen verdiende 1 tot 1,5 keer zoveel als haar partner en slechts 15 procent verdiende meer dan 3 keer zoveel als haar partner. Van de partners met meer inkomsten dan hun vrouw, verdiende maar 20 procent 1 tot 1,5 keer zoveel als zijn vrouw en 40 procent verdiende meer dan 3 keer zoveel als zijn vrouw.

5.2 Inkomsten van de partner

Vaak hadden de meerverdienende vrouwen een partner die geen of weinig inkomsten had (figuur 8). Een kwart van deze mannen had geen inkomsten en nog geen 20 procent verdiende meer dan 30 duizend euro. Vrouwen die veel verdienen, hadden daarentegen vaak een partner die zelf

8. Verdeling inkomsten partners van samenwonende of gehuwde vrouwen van 25-54 jaar, 2004

ook veel inkomsten had. Slechts 8 procent van hun partners had geen inkomsten en 20 procent verdiende meer dan 60 duizend euro.

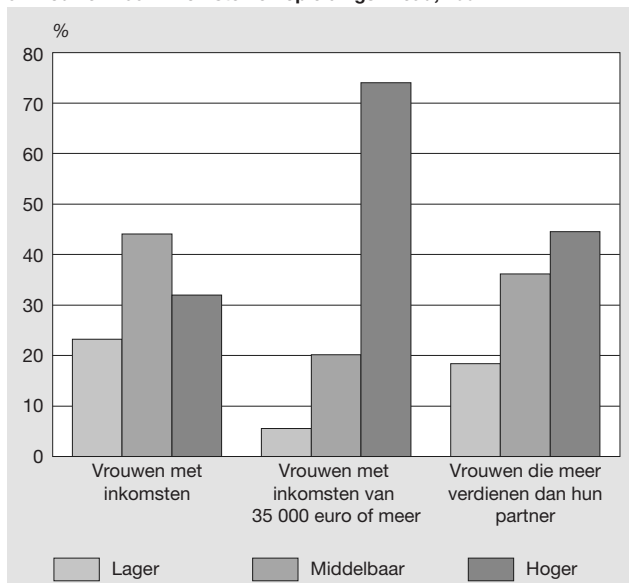
5.3 Opleidingsniveau

Vrouwen die veel verdienen, zijn relatief vaak hoog opgeleid. Bijna driekwart van deze vrouwen had een hoog opleidingsniveau (hbo of hoger). Van de vrouwen die meer verdienen dan hun partner, was dit 45 procent. Dit was echter nog altijd meer dan het gemiddelde van ruim 30 procent van alle vrouwen met inkomsten (figuur 9).

5.4 Kinderen en arbeidsduur

Een relatief klein deel van de veelverdienende vrouwen combineerde werk met de zorg voor één of meer kinderen jonger

9. Vrouwen naar inkomsten en opleidingsniveau, 2004

dan twaalf jaar. Het ging hierbij om ongeveer een derde van deze groep. Datzelfde gold voor de vrouwen die meer verdienen dan hun partner. Daarentegen had bijna de helft van alle samenwonende of gehuwde vrouwen van 25 tot 55 jaar met inkomsten kinderen jonger dan twaalf jaar (staat 2).

Van de vrouwen die veel verdienen, werkte een relatief groot deel 35 uur per week. Dit gold voor twee derde van deze vrouwen. Bij de vrouwen die meer verdienen dan hun partner, was dit bijna de helft. Van alle vrouwen met inkomsten werkte slechts een van de vijf vrouwen 35 uur of meer per week.

Ook geldt dat bij de veelverdienende vrouwen de partner relatief vaak 35 uur of meer in de week werkt. Ruim 70 procent van de partners van veelverdienende vrouwen werkte 35 uur of meer in de week. Van de vrouwen die meer verdienen dan hun partner, gold dit voor de helft van hun partners. Van alle vrouwen met inkomsten werkte ruim 80 procent van de partners 35 uur of meer in de week.

Staat 2
Vrouwen naar arbeidsduur, arbeidsduur partner en kinderen, 2004

	Vrouwen met inkomsten	Vrouwen met inkomsten $\geq$ 35 000 euro	Vrouwen die meer verdienen dan hun partner
%			
Totaal	100	100	100
Arbeidsduur			
Minder dan 20 uur	35	3	11
20-34 uur	44	32	41
35 uur of meer	21	64	47
Arbeidsduur partner			
Minder dan 20 uur	9	12	33
20-34 uur	9	16	16
35 uur of meer	82	72	51
Kinderen			
Geen kinderen van 0-11 jaar	56	65	68
Jongste kind 0-11 jaar	44	35	32

Technische toelichting

Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie in het onderzoek bestaat uit vrouwen tussen de 25 en de 55 jaar in Nederland en hun partners. De partner kan zowel een man als een vrouw zijn. Bij paren die bestaan uit twee vrouwen, is de vrouw die het minste aantal uren werkt, aangemerkt als de partner.

In hoofdstuk 5 van het artikel worden veelverdienende vrouwen (inkomsten hoger dan 35 duizend euro) vergeleken met onder andere vrouwen die meer verdienen dan hun partner (meerverdienende vrouwen). Zoals uit het artikel blijkt, is er een aanzienlijke overlap tussen deze subpopulaties (staat 1). Ondanks deze overlap verschillen de achtergrondkenmerken van veelverdienende vrouwen van die van meerverdienende vrouwen.

Bronnen

Het bronbestand van dit onderzoek is de Enquête Beroepsbevolking 2004 (EBB 2004). De Enquête beroepsbevolking (EBB) is een steekproefonderzoek onder personen die in

Nederland wonen, met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen (institutionele bevolking). Voor de EBB wordt elk jaar een steekproef getrokken van ongeveer 1 procent van de Nederlandse bevolking. Het bronbestand EBB is verrijkt met looninformatie uit de bestanden SSB Banen 2004, SSB Arbeid Buitenland 2004 en SSB Arbeid Overig 2004 en winstinformatie uit het bestand SSB Zelfstandigen 2004.

SSB Banen 2004 bevat gegevens over alle werknemers met een baan in Nederland. De gegevens zijn voornamelijk afkomstig uit de verzekerdenadministratie werknemers (VZA), aangevuld met informatie uit de voorheffing loonbelasting (FIBASE) en de Enquête Werkgelegenheid en Lonen (EWL). Een record in het SSB Banen 2004 is de baan van een persoon in een aaneengesloten periode. Een persoon kan dus meerdere records in het bestand hebben. De bestanden SSB Zelfstandigen, SSB Arbeid Buitenland en SSB Arbeid Overig bevatten gegevens per persoon over onder andere de winst uit een eigen zaak en loon uit arbeid verricht in het buitenland en uit andere bronnen. Ten slotte zijn demografische gegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) toegevoegd.

Begrippen

Arbeidsduur

Het aantal uren dat een persoon in een normale werkweek werkt.

Baan

Een baan is een werkkring van een werknemer. Als iemand meerdere werkkringen heeft, telt elke werkkring als een afzonderlijke baan.

Jaarinkomsten uit arbeid

De jaarinkomsten uit arbeid bestaan uit fiscaal loon uit een baan, fiscale winst van een zelfstandige, loon uit arbeid uit het buitenland en loon uit overige arbeid in 2004. Indien een persoon in 2004 meer dan één inkomstenbron had, tellen alle lonen in het jaar op tot de jaarinkomsten uit arbeid van de persoon. Hierbij tellen negatieve winsten mee waardoor het bruto bedrag aan jaarinkomsten uit arbeid negatief kan zijn. Bij de berekening van de jaarinkomsten is geen rekening gehouden met het aantal uur dat een persoon heeft gewerkt. Waar in het artikel gesproken wordt over inkomsten worden de jaarinkomsten uit arbeid bedoeld.

Herkomstgroepering

In de CBS-indeling naar herkomstgroepering worden personen ingedeeld op grond van hun geboorteland en dat van hun ouders. Autochtonen zijn personen van wie beide ouders in Nederland geboren zijn. Allochtonen zijn personen van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is.

De volgende herkomstgroeperingen worden onderscheiden:

- Autochtonen;
- Westerse allochtonen: het land van herkomst is gelegen in Europa (met uitzondering van Nederland en Turkije), Noord-Amerika, Indonesië, Japan en Oceanië;
- Niet-westerse allochtonen: het land van herkomst is Turkije of een land in Afrika, Azië (met uitzondering van Indonesië en Japan) of Latijns-Amerika.

Leeftijd

De leeftijd is bepaald op de enquêtedatum in de EBB.

Opleidingsniveau

De opleidingsniveaus zijn ingedeeld in overeenstemming met de Standaard Onderwijs Indeling 2006 (SOI 2006). De volgende opleidingsniveaus worden onderscheiden:

- Laag: basisonderwijs, mavo en voorbereidend beroeps-onderwijs (vbo).
- Middelbaar: havo, vwo, middelbaar beroepsonderwijs (mbo).
- Hoog: hoger beroepsonderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo).

Literatuur

Beckers, I. en Van der Valk, J. (2005). Ouders op de arbeidsmarkt. Sociaal-economische trends, CBS, 2005-2, pp. 18–22.

CBS/SCP (2007). Emancipatiemonitor 2006, Den Haag: SCP.

Hagoort, K., Hersevoort, M., en Goedhuys, M. (2007). De arbeidsmarkt en inkomenspositie van vrouwen met jonge kinderen. Centrum voor Beleidsstatistiek. CBS, Voorburg/Heerlen.

Van der Valk, J. (2005). Arbeidsdeelname van paren. Sociaal-economische trends, CBS, 2005-3, pp. 18–22.